

W E W N Ę T R Z N A P O L I T Y K A

A N T Y M O B B I N G O W A

W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tczewie

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I	Postanowienia ogólne.....	str. 3
ROZDZIAŁ II	Obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie kształtowania relacji pracowniczych.....	str. 3
ROZDZIAŁ III	Definicja mobbingu i lista wrogich zachowań.....	str.
ROZDZIAŁ IV	Środki prewencyjne stosowane przez pracodawcę	str.
ROZDZIAŁ V	Procedura postępowania w przypadku wystąpienia mobbingu	str.
ROZDZIAŁ VI	Postanowienia końcowe	str.

„Wszyscy wobec prawa są równi i nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny” (Konstytucja RP art. 32)

Podstawa prawna: ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 917), z póź.zm.

ROZDZIAŁ I **Postanowienia ogólne**

§ 1

1. Wewnętrzna polityka antymobbingowa, zwana dalej WPA, ustala zasady przeciwdziałania zjawisku mobbingu w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tczewie reprezentowanej przez Dyrektora.

2. Ilekroć w dokumencie jest mowa o:

- 1) dyrektorze - należy przez to rozumieć Dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tczewie;
- 2) poradni - należy przez to rozumieć Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Tczewie;
- 3) mobbingu - należy przez to rozumieć działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi, polegające na uporczywym i długotrwałym nękaniu lub zastraszaniu pracownika, wywołujące u niego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, powodujące lub mające na celu poniżenie lub ośmieszenie pracownika, izolowanie go lub wyeliminowanie z zespołu współpracowników (Art. 94³ §2 Kodeksu pracy);
- 4) komisji antymobbingowej - należy przez to rozumieć organ kolegialny powołany przez pracodawcę do rozpatrywania skarg pracowników o stosowanie dyskryminacji lub mobbingu;
- 5) dyskryminacji - należy przez to rozumieć nierówne traktowanie pracowników w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy. Dyskryminowaniem ze względu na płeć jest także każde niepożądane zachowanie o charakterze seksualnym lub odnoszące się do płci pracownika, którego celem lub skutkiem jest naruszenie godności, w szczególności stworzenie wobec niego zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery; na zachowanie to mogą się składać fizyczne, werbalne lub poza werbalne elementy (molestowanie seksualne);
- 6) pracownikowi - należy przez to rozumieć pracowników poradni.

§ 2

Działania lub zachowania mające cechy mobbingu lub dyskryminacji, określonego w art. 94³ § 2 kodeksu pracy, nie będą tolerowane przez pracodawcę.

§ 3

W poradni wszelkie działania o charakterze mobbingu są uważane za szkodliwe dla pracowników oraz placówki.

§ 4

Stosowanie mobbingu jest ciężkim naruszeniem praw pracowniczych.

ROZDZIAŁ II

Obowiązki pracodawcy i pracownika w zakresie kształtowania relacji pracowniczych

§ 5

1. Pracodawca ma obowiązek przestrzegania przepisów WPA oraz monitorowania ich przestrzegania przez pracowników.
2. Pracodawca zobowiązuje się:
  - 1) traktować wszystkich pracowników z godnością i szacunkiem;
  - 2) powstrzymać się od wszelkich zachowań mogących nosić znamiona mobbingu lub dyskryminacji;
  - 3) przestrzegać zobowiązań wynikających z przepisów prawa pracy oraz poszanowania przekonań światopoglądowych i politycznych;
  - 4) nie tolerować seksualnego, fizycznego i psychicznego dręczenia pracowników ani stosowania obraźliwego języka;
  - 5) podejmować wszelkie decyzje, w szczególności dotyczące zatrudniania pracowników, awansowania, kierowania na szkolenia podnoszące kwalifikacje, kształtowania wynagrodzenia, kierując się przede wszystkim obiektywną oceną wyników pracy pracowników, ich umiejętności i kompetencji oraz doświadczenia zawodowego,
  - 6) nie dyskryminować pracowników ze względu na rasę, religię, narodowość, kolor skóry, wiek, płeć, stan cywilny oraz niepełnosprawność;
  - 7) szanować prawo pracowników do tworzenia i przynależności do organizacji uprawnionych do reprezentowania ich interesów, w granicach wyznaczonych przez przepisy prawa.

§ 6

1. Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania WPA, zwracania uwagi na wszelkie naruszenia tego obowiązku przez swoich współpracowników.
2. Pracownicy zobowiązani są:
  - 1) traktować wszystkich pracowników z godnością i szacunkiem;
  - 2) powstrzymać się od wszelkich zachowań mogących nosić znamiona mobbingu lub dyskryminacji;
  - 3) do równego traktowania innych pracowników i współpracowników bez względu na wiek, płeć, stan cywilny, orientację seksualną, narodowość, wyznanie, przekonania polityczne, stan zdrowia, rasę, kolor skóry oraz inne preferencje i cechy osobiste;
  - 4) dokładania wszelkich starań w celu unikania konfliktów interpersonalnych;
  - 5) do rozwiązywania konfliktów z innymi pracownikami oraz współpracownikami bez uszczerbku dla godności osobistej stron konfliktu, kultury organizacyjnej placówki, a także bez szkody dla toku pracy;
  - 6) nie wykorzystywania posiadanych uprawnień i informacji uzyskanych w trakcie pracy w celach innych niż te, do których zostały one udostępnione, ze szczególnym uwzględnieniem przysporzenia jakichkolwiek korzyści sobie lub innym pracownikom;
  - 7) do reagowania na zauważone przejawy dyskryminacji lub mobbingu i zgłaszania na piśmie takiego zdarzenia pracodawcy;
  - 8) wykorzystywania dostępnych środków w celu dbałości o własną godność i własne bezpieczeństwo.

ROZDZIAŁ III

Środki prewencyjne mobbingu lub dyskryminacji w poradni

§ 7

Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tczewie realizuje politykę antymobbingową poprzez:

- 1) Uświadamianie pracownikom psychospołecznych zagrożeń w miejscu pracy;
- 2) Propagowanie właściwego stylu kierowania i kultury organizacyjnej poprzez promowanie pracy zespołowej i stylu kierowania opartego na współuczestnictwie, współdziałaniu;

- 3) Określanie precyzyjnego zakresu obowiązków i uprawnień, podległości;
- 4) Określenie szczegółowych kryteriów awansów, przyznawania nagród i wyróżnień;
- 5) Określenie kanałów przepływu informacji pomiędzy pracownikami i przełożonymi;
- 6) Promowanie wartości etycznych poprzez wprowadzenie Kodeksu Etyki;
- 7) Ocenianie ryzyka wystąpienia przemocy psychicznej poprzez diagnozowanie przynajmniej raz w roku nastrojów pracowniczych i relacji interpersonalnych;
- 8) Przeprowadzanie szkoleń pracowników w zakresie szybkiego wykrywania agresji oraz rozpoznawania i eliminowania nieakceptowanych zachowań wśród pracowników;
- 9) Określenie procedury postępowania w sytuacjach wystąpienia mobbingu;
- 10) Wyciąganie konsekwencji służbowych wobec osób naruszających cudzą godność.

ROZDZIAŁ IV

Definicja mobbingu i lista wrogich zachowań

§ 8

1. Za mobbing uznaje się nieetyczne i irracjonalne z punktu widzenia celów organizacji działanie, polegające na długotrwałym, powtarzającym się dręczeniu pracownika przez przełożonych lub współpracowników; jest to poddanie ofiary przemocy ekonomicznej, psychicznej i społecznej w celu zastraszenia, upokorzenia i ograniczenia jej zdolności obrony; jest to zjawisko odczuwane subiektywnie, ale dające się intersubiektywnie potwierdzić; jest to wielofazowy proces, w którym mobber stosuje metody manipulacji od najbardziej subtelnych i niezauważalnych przez ofiarę po najbardziej drastyczne, powodujące u ofiary izolację społeczną, jej autodeprecjację, poczucie krzywdy, bezsilności i odrzucenia przez współpracowników, a w konsekwencji silny stres i choroby somatyczne i psychiczne.
2. Za dyskryminację uznaje się nierówne traktowanie pracowników w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy. Dyskryminowaniem ze względu na płeć jest także każde niepożądane zachowanie o charakterze seksualnym lub odnoszące się do płci pracownika, którego celem lub skutkiem jest naruszenie godności, w szczególności stworzenie wobec niego zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery; na zachowanie to mogą się składać fizyczne, werbalne lub poza werbalne elementy (molestowanie seksualne).

§ 9

1. Za wrogie zachowania mobbingowe uznaje się :
  - 1) Działania utrudniające proces komunikowania się, które polegają m.in. na:
    - a) ograniczenie lub utrudnienie możliwości wypowiedzania się,
    - b) ciągłe przerywanie wypowiedzi,
    - c) reagowaniu krzykiem i wyzwiskami na wypowiedzi ofiary,
    - d) ciągłe krytykowanie wykonywanej pracy lub życia osobistego,
    - e) stosowanie gróźb ustnych i pisemnych.
  - 2) Działania wpływające negatywnie na relacje społeczne, które polegają m.in. na:
    - a) unikaniu przez przełożonego kontaktu z ofiarą, rozmów z nią,
    - b) ograniczaniu możliwości wypowiedzania się,
    - c) fizycznym i społecznym izolowaniu pracownika,
    - d) ostentacyjnym ignorowaniu i lekceważeniu.
  - 3) Działania naruszające wizerunek ofiary, to w szczególności:
    - a) obmawianie,
    - b) rozsiewanie plotek,
    - c) ośmieszanie,
    - d) żartowanie i wyśmiewanie życia prywatnego,
    - e) sugerowanie zaburzeń psychicznych,
    - f) atakowanie poglądów politycznych lub przekonań religijnych,
    - g) insynuacje o charakterze seksualnym,
    - h) fałszywe ocenianie zaangażowania w pracy,

- i) wyśmiewanie narodowości, kalectwa lub niepełnosprawności,
- 4) Działania uderzające w pozycję zawodową pracownika, polegające na:
  - a) wymuszaniu wykonywania zadań naruszających godność osobistą,
  - b) kwestionowanie podejmowanych przez ofiarę decyzji,
  - c) nie przydzielanie pracownikowi żadnych zadań do realizacji,
  - d) przydzielanie zadań zbyt trudnych, przerastających kompetencje i możliwości pracownika,
  - e) wydawanie absurdalnych i sprzecznych poleceń,
  - f) ukrywanie istotnych informacji, niezbędnych przy wykonywaniu zadań służbowych,
  - g) przydzielanie zadań poniżej umiejętności pracownika,
- 5) Działania uderzające w zdrowie ofiary, polegające w szczególności na:
  - a) zlecaniu prac szkodliwych dla zdrowia, niedostosowanych do możliwości pracownika,
  - b) groźeniu użycia siły fizycznej wobec pracownika,
  - c) stosowaniu przemocy fizycznej o nieznacznym nasileniu,
  - d) działaniach o podłożu seksualnym, wykorzystywanie seksualne,
  - e) przyczynianiu się do powstawania strat materialnych powodowanych przez pracownika, skutkujących ponoszeniem przez niego kosztów.

2. Za dyskryminację uznaje się nierówne traktowanie pracowników w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności ze względu na:

- a) płeć,
- b) wiek,
- c) niepełnosprawność,
- d) rasę,
- e) religię,
- f) narodowość,
- g) przekonania polityczne,
- h) przynależność związkową,
- i) pochodzenie etniczne,
- j) wyznanie,
- k) orientację seksualną,
- l) zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy.

§ 10

1. W przypadku wystąpienia zachowań wymienionych w § 9, w stosunku do każdego winnego będą wyciągane konsekwencje służbowe przewidziane prawem, do zwolnienia włącznie.
2. Osoba, której udowodniono stosowanie mobbingu (osoba mobbingująca) może być ukarana:
  - 1) Upomnieniem lub naganą;
  - 2) Przesunięciem na inne stanowisko pracy;
  - 3) Zwolnieniem z pracy za wypowiedzeniem;
  - 4) Zwolnieniem z pracy bez wypowiedzenia, za ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych (art. 52 k.p).

ROZDZIAŁ V **Procedura postępowania**

§ 11

1. W przypadku wystąpienia zachowań wymienionych w § 9 przyjmuje się następujące procedury postępowania:
  - 1) I etap – postępowanie nieformalne, poufne.
Wszystkie nieetyczne zachowania są zgłaszane do bezpośredniego przełożonego lub przełożonego wyższego szczebla. Najpóźniej w ciągu 1 miesiąca od zgłoszenia muszą być przeprowadzone rozmowy wyjaśniające i podjęte działania eliminujące problem.
  - 2) II etap – postępowanie formalne zgodnie z zasadami, określonymi w § 12 - § 13.

§ 12

1. Każdy pracownik, który uzna, że doświadczył mobbingu lub dyskryminacji jest uprawniony do złożenia imiennej, pisemnej skargi do pracodawcy, która musi zawierać:

- 1) określenie z imienia i nazwiska sprawcy (sprawców) oraz przypisanie go (ich) do konkretnej grupy, tj: przełożony, kolega z działu, współpracownik, podwładny;
- 2) przedstawienie konkretnej charakterystyki działań składających się na dyskryminację lub mobbing. Określenie, czy prześladowanie lub inne naganne zachowanie jest przejawem: znęcania się psychicznego, maltretowania fizycznego, molestowania seksualnego, wykorzystywania ekonomicznego lub jawnego dyskryminującego, nierównego traktowania;
- 3) opis sytuacji z uwzględnieniem: osoby sprawcy (sprawców), czasu i miejsca zdarzenia, okoliczności towarzyszących (np. zebranie zespołu, szkolenie, rozmowa), świadków zdarzenia lub świadków następstw zdarzenia, posiadanych ewentualnych dowodów (np. poleceń na piśmie, notatek, itp.) świadczących o nieprawidłowych zachowaniach;
- 4) określenie częstotliwości zdarzeń;
- 5) opis wszelkich dodatkowych form i aspektów działań będących przedmiotem skargi;
- 6) przedstawienie indywidualnych skutków, psychicznych, zdrowotnych i innych opisywanych zdarzeń.

2. W wyjątkowych sytuacjach skarga może być złożona ustnie dyrektorowi. Dyrektor jest zobowiązany sporządzić służbową notatkę z rozmowy i rozpatrywać ją według sposobu opisanego dla skargi w formie pisemnej.

3. W przypadku, gdy stroną mobbingu jest dyrektor wymaga się pisemnego złożenia zażalenia na postępowanie przełożonego. O treści złożonego pisma dyrektor powiadamia organ prowadzący.

4. Do zgłoszeń zachowań mobbingowych uprawnieni są świadkowie naruszeń godności współpracownika. Zgłoszenia mogą być przekazane dyrektorowi w formie ustnej lub pisemnej. Dyrektor rozpatruje zgłoszenie zgodnie z procedurą opisaną w § 12 ust. 5-15.

5. Do rozpatrzenia zażalenia pracownika, złożonego w formach określonych w ust.1, 2, 3, pracodawca w terminie 7 dni roboczych od daty jej wpłynięcia powołuje Komisję ds. Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji, zwaną dalej komisją, w skład której wchodzi:

- 1) reprezentant pracowników („mąż zaufania”);
- 2) reprezentant związków zawodowych, wskazanych przez pracownika;
- 3) reprezentanta dyrektora poradni.

6. Pracami komisji kieruje Przewodniczący, wybrany na pierwszym posiedzeniu Komisji, zwykłą większością głosów.

7. Celem prac Komisji jest rozpatrywanie skarg pracowników na mobbing i dyskryminację oraz rzetelne prowadzenie postępowań wyjaśniających.

8. Komisja w swoich działaniach kieruje się obiektywizmem i bezstronnością wobec stron oraz dąży do jak najszybszego wyjaśnienia zgłoszonych skarg.

9. Postępowanie przed Komisją oraz wszystkie dokumenty udostępnione Komisji i sporządzone przez Komisję mają charakter poufny.

10. Postępowanie przed Komisją powinno zakończyć się podczas jednego posiedzenia Komisji, a w przypadku konieczności przesłuchania większej liczby uczestników postępowania, najpóźniej na kolejnym posiedzeniu Komisji, które powinno się odbyć nie później niż w ciągu 7 dni roboczych.

11. Komisja jest upoważniona do:

- 1) przeglądania dokumentów niezbędnych do wyjaśnienia sprawy;
- 2) wysłuchania skarżącego i oskarżonego o mobbing lub dyskryminację;

- 3) wysłuchania osób wskazanych przez strony postępowania jako świadków zdarzeń.

12. Po wysłuchaniu wyjaśnień stron konfliktu oraz przeprowadzeniu postępowania dowodowego komisja podejmuje decyzję zwykłą większością głosów, co do zasadności rozpatrywania skargi.

13. Z posiedzenia Komisji sporządzany jest protokół. W rezultacie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego protokół powinien zawierać wnioski dotyczące prowadzonego postępowania, które są przedstawiane pracodawcy w ciągu 14 dni od zakończenia postępowania przed Komisją, w celu podjęcia stosowanych działań.

14. W sprawach nieuregulowanych w WPA do postępowania przed komisją stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

15. Postępowanie prowadzone przez Komisję nie zamyka, żadnej ze stron konfliktu, możliwości skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

§ 13

1. Członek Komisji nie może orzekać w sprawach dotyczących jego i jego najbliższej rodziny.
2. Wyłączenie członka ze składu Komisji może nastąpić także na wniosek uczestnika postępowania, jeżeli zachodzą okoliczności mogące mieć wpływ na jego bezstronność.
3. Od decyzji w sprawie o wyłączenie członka Komisji, uczestnikom postępowania przysługuje odwołanie do dyrektora w terminie 7 dni od daty otrzymania decyzji. Jeżeli dyrektor jest obwinionym lub składającym skargę, odwołanie składa się do zastępcy dyrektora.
4. Decyzja dyrektora w sprawach regulaminowych jest ostateczna.

§ 14

1. W razie uznania skargi za zasadną wobec obwinionego, pracodawca może zastosować upomnienie lub naganę oraz zmienić stosunek pracy w sposób przewidziany w kodeksie pracy.
2. Obwiniony może być dodatkowo pozbawiony uprawnień wynikających z przepisów prawa pracy, które są uzależnione od nienaruszania obowiązków pracowniczych.
3. W rażących przypadkach mobbingu lub dyskryminacji pracodawca może rozwiązać z obwinionym stosunek pracy w trybie zwolnienia dyscyplinarnego.
4. W miarę możliwości pracodawca przenosi poszkodowanego pracownika, na jego wniosek lub za jego zgodą, na inne stanowisko pracy lub w inny sposób zapobiega bezpośrednim kontaktom osoby stawiającej zarzut z obwinionym.
5. Propozycję co do rodzaju kary nakładanej na obwinionego składa Komisja.

§ 15

1. Wszystkie dokumenty z posiedzenia Komisji przechowuje sekretariat.
2. Protokoły z posiedzeń Komisji (w tym kserokopie) są udostępniane tylko za zgodą dyrektora, a jeżeli dyrektor jest obwinionym lub składającym skargę, za zgodą przewodniczącego Komisji.

ROZDZIAŁ VI

Postanowienia końcowe

§ 16

Pracodawca w miarę potrzeby będzie przeprowadzał szkolenia pracowników w zakresie stosowania regulacji WPA.

§ 17

Pracodawca z przedstawicielami pracowników oraz zakładowej organizacji związkowej raz w roku rozpatruje i ocenia, czy postanowienia WPA są właściwie wykonywane.

§ 18

WPA obowiązuje od 01-04-2019 roku. Dokument podlega ewaluacji.

§ 19

Zmiany w WPA mogą być wprowadzane w trybie właściwym dla jej ustalania.
